

Şazeli ve Kadirî meşreplerinin özellikleri nelerdir? Hangi özelliğinden dolayı Üstad'da daha çok tezahür etmiştir?

Ebü'l-Hasen Şâzelî; XII. yüzyılda yetişen büyük velîlerdendir. Tam ismi Ali bin Abdullah bin Abdülcebbâr, künyesi Ebü'l-Hasen, lakabı Nûreddîn'dir. Peygamber efendimizin (a.s.m.) torunu Hz. Hasan'ın (r.a.) soyundan gelmiştir. 1196 yılında Kuzey Afrika'da Tunus'un Cebel-i Zafrân bölgesinde bulunan Şâzele kasabasında dünyaya geldi. Bu bölgede doğduğu için Şâzelî adıyla meşhur oldu. Şâzeliyye adı verilen tasavvuf yolunun kurucusudur.

İlme ve ilmi eserlere olan düşkünlüğünden gözlerini kaybettiği rivayet olunmaktadır. Küçük yaştan itibaren doğduğu Şâzele kasabasında ilim öğrenmeye başlayan Ebü'l-Hasen ı Şâzelî, dinî ilimlerin yanında fen ilimlerini de öğrendi. Tasavvufa karşı ilgi duyan Şazeli hazretleri, Irak'a giderek buradaki âlimlerden Ebü'l-Feth Vâsıtî'nin sohbetlerinde bulundu. Daha sonra da uzun süre büyük velilerden Şerîf Ebû Muhammed Abdüsselâm İbn-i Meşîş-i Hasenî hazretlerinin talebesi oldu.

Kendi adıyla bilinen tarikatın başına vefatından sonra Abbas el-Mursî, onun yerine ise tarikatın yayılmasında büyük rol oynayan meşhur Hikem-i Atâî adlı eserin sahibi Taceddin İbni Atâullah el-İskenderânî geçti. Meşhur tarih felsefesi İbni Haldun da Şâzelî tarikatı mensuplarından idi. Tarikatın en yaygın olduğu bölgeler Cezayir, Tunus, Fas ve Mısır'dır. Türkiye'ye Şeyh Zâfir vasıtasıyla geldi. Abdulhamit Han'ın da, bu tarikatın mensuplarından olduğu rivayet edilmektedir. Ebü'l-Hasen Şâzelî, 1258 senesinde hac yolculuğu sırasında, Humeysıra'da vefât etti.

Yukarıda tarihçe-i hayatını verdiğimiz **Ebü'l-Hasen Şâzelî** ve mesleğinde göze çarpan husus, ilim ve tefekkürdür. Üstad'ın mizaç ve meşrebi de ilim ve tefekkür ağırlıklıdır. **Şazelilik** mesleği bir ciheti ile Risale-i Nur mesleğine yatkındır.

Kadrilik mesleğinde ise, cehri ve afaki zikir ve tefekkür ön plandadır. Risale-i Nurlarda da galip olan cehrilik ve afaki tefekkürdür. Üstad buna şu şekilde işaret ediyor:

"Demek o fidanlık Mesnevî, turuk-u hafiye gibi enfüsî ve dahilî cihetinde çalışmış, kalb ve ruh içinde yol açmaya muvaffak olmuş. Bahçesi olan Risale-i Nur, hem enfüsî, hem ekseri cihetinde turuk-u cehriye gibi âfâkî ve haricî daireye bakıp marifetullahı geniş ve her yerde yol açmış. Adeta Mûsâ Aleyhisselâmın asâsı gibi nereye vurmuş ise su çıkarmış..."(1)

---

(1) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Mukaddime.](#)